

Institut for Menneskerettigheder
Wilders Plads 8K
1403 København K

Bilag:
Sagsbehandler: JCH
Sagsnummer.: 2015/003409
12. maj 2015

BEMÆRKNINGER TIL FORSLAG OM LOV OM NET- OG INFORMATIONSSIKKERHED

Institut for Menneskerettigheder har ved brev af 7. maj 2015 fremsendt bemærkninger til Forsvarsministeriets forslag til lov om net- og informationssikkerhed.

Forsvarsministeriet kan i den anledning oplyse, at høringsfristen for det pågældende lovforslag var fastsat til 4. maj 2015, og at lovforslaget blev fremsat den 5. maj 2015, hvorefter hørings svar og høringsnotat blev oversendt til Folketingets Forsvarsudvalg den 6. maj 2015.

Institut for Menneskerettigheders hørings svar vil imidlertid indgå i Forsvarsministeriets overvejelser under den videre behandling af lovforslaget, og hørings svaret giver i øvrigt ministeriet anledning til følgende bemærkninger:

1. Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at Center for Cybersikkerheds beføjelser efter lovforslagets § 3 nærmere afgrænses og konkretiseres.

Forsvarsministeriet kan henvise til den kommenterede høringsoversigt (Forsvarsudvalget 2014-15, L 201, bilag 1), hvoraf det fremgår, at særligt for så vidt angår den foreslåede § 3 er der i bemærkningerne til denne bestemmelse en beskrivelse på tre sider, som detaljeret redegør for, hvilke krav og foranstaltninger som vil kunne indgå i udmøntningen af bestemmelsen. I denne beskrivelse indgår endvidere en række eksempler, der illustrerer rammerne for udmøntningen.

2. Institut for Menneskerettigheder anbefaler videre at det i lovforslagets bemærkninger uddybes, hvorfor det er nødvendigt at foretage tilsynsbesøg uden retskendelse.

Forsvarsministeriet kan henvise til den kommenterede høringsoversigt, hvoraf det fremgår, at Forsvarsministeriet anser det for nødvendigt, at Center for Cybersikkerhed som led i et rutinemæssigt tilsyn har adgang uden retskendelse til forretningslokaler hos teleudbydere og deres eventuelle samarbejdspartnere, leverandører og underleverandører for at kunne konstatere, om teleudbyderne i praksis har gennemført de nødvendige foranstaltninger til at sikre teleinfrastrukturen. Herudover skal Forsvarsministeriet bemærke, at der i den foreslåede bestemmelse opstilles en række krav, som skal være opfyldt for, at centeret kan få denne adgang. De opstillede krav uddybes yderligere i lovforslagets bemærkninger.

3. Institut for Menneskerettigheder anbefaler endvidere, at betingelserne for at foretage tilsynsbesøg hos udbydere og disse underleverandører efter lovforslagets § 9 nærmere præciseres i lovteksten.

Forsvarsministeriet kan henvise til den kommenterede høringsoversigt, hvoraf det fremgår, at det følger af lovforslaget, at adgang kun vil ske efter et varsel på mindst syv arbejdsdage. Adgang uden retskendelse vil desuden kun kunne ske, hvis det er nødvendigt af hensyn til informationssikkerheden. Det fremgår endvidere af lovforslagets bemærkninger afsnit 3.4.3, at det forudsættes, at muligheden kun anvendes, såfremt et tilsvarende resultat ikke kan opnås ved anvendelse af andre og mindre indgribende tilsynsmuligheder. Som det udtrykkeligt fremgår af lovforslagets § 9, stk. 6 og 7, kan Center for Cybersikkerhed ikke i forbindelse med adgang til forretningslokaler tilgå kommunikation til, fra eller mellem udbydernes kunder. Dette omfatter såvel indholdet af kommunikationen som såkaldt metadata eller trafikdata (f.eks. telefonnumre og IP-adresser).

4. Endelig anbefaler Institut for Menneskerettigheder, at det overvejes, om det fortsat er berettiget at undtage Center for Cybersikkerhed fra almindelige forvaltningsretlige principper, når centrets rolle som tilsynsmyndighed udvides betydeligt.

Forsvarsministeriet kan henvise til den kommenterede høringsoversigt, hvoraf det fremgår, at Center for Cybersikkerheds virksomhed er undtaget fra forvaltningslovens kapitel 4-6, jf. § 8 i lov om Center for Cybersikkerhed. Det fremgår imidlertid af bemærkninger til forslaget til lov om Center for Cybersikkerhed, at det forudsættes, at Center for Cybersikkerhed i videst muligt omfang efterlever principperne i forvaltningslovens kapitel 4-6. I praksis indebærer det, at Center for Cybersikkerhed i virket som myndighed på informationssikkerhedsområdet agerer som om, at forvaltningsloven var fuldt ud gældende for centeret.

Det fremgår endvidere af den kommenterede høringsoversigt, at en række af de centrale principper i persondataloven finder anvendelse på Center for Cybersikkerheds virksomhed, jf. kapitel 6 i lov om Center for Cybersikkerhed. Behandling af personoplysninger efter net-

og informationssikkerhedsloven vil derfor ske i overensstemmelse med de centrale principper i persondataloven.

Med venlig hilsen

Thomas Kvistholm Thrane
Kontorchef